

Kdo je pro mě neviditelným hrdinou?

Všichni lidé se rodí svobodní a sobě rovní ve své důstojnosti a právech.

Všeobecná deklarace lidských práv, čl. 1

Před několika měsíci jsem dostala zprávu na Instagramu od studenta prvního ročníku, který přijel z Indie. Jeho první otázka o Česku se netýkala studia ani bydlení. Zeptal se: „Jak silná je tady diskriminace?“ Diskriminace je hrubým porušením důstojnosti. Důstojnost je neodňatelná a nikdo ji nemůže vzít. Každý člověk by se měl cítit potřebný a hodnotný. V tu chvíli jsem si uvědomila, že ačkoli je naše zkušenost s tímto chlapcem odlišná, oba žijeme pod střešou jednoho systému.

Právě teď čtu knihu *Caste: The Origins of Our Discontents* od Isabel Wilkerson. Autorka přirovnává společnost ke starému domu. Diskriminace jsou v něm neviditelné praskliny ve zdech, které jsme si zvykli přehlížet, dokud není příliš pozdě. Tyto praskliny se projevují v drobnostech bez ohledu na to, odkud pocházíte: z Indie, Ukrajiny, Ameriky... Praskliny jsou chvíle, kdy se má kamarádka stydět za své ukrajinské jméno v životopise. Praskliny jsou okamžiky, kdy se můj přízvuk stává důvodem k podráždění úředníka.

Neviditelným hrdinou je pro mě tedy člověk, který se rozhodl tyto praskliny nepřehlížet. Takovým člověkem je můj přítel Adam. Během života v Česku jsem potkala více dobrých a chápavých lidí než těch opačných. Naše komunikace však většinou nepřesahovala rámec školy nebo práce. S Adamem jsem se ale ani jednou necítila jako cizinka. Je jako skutečný most mezi kulturami: hodně cestuje, účastnil se programu Erasmus, mluví více než pět jazyků, navštěvoval shromáždění na podporu mé země. Postupem času dokonce začal rozumět i mému jazyku. Jeho hrdinství spočívá v tom, že nedovolí člověku cítit se nepotřebným – a tohoto principu se drží i v každodenním životě.

Druhým neviditelným hrdinou, o kterém chci mluvit, je česká rodina, která se rozhodla přijmout nás k sobě po začátku války. Tehdy jsem byla teprve podruhé v zahraničí, nikdy předtím jsem nekomunikovala s cizinci a nikdy jsem neslyšela češtinu. Byla jsem dospívající dívka, velmi vyděšená a nejistá. Ale hned první den u nich doma jsem snad poprvé v životě viděla takové množství sladkostí na jednom místě. Přivezli nám několik tašek plných sušenek, čokolády, oplatek a dalšího jídla. To mi samozřejmě okamžitě zahřálo srdce.

Měli čtyři děti v mém věku. Kvůli náhlému a velmi stresujícímu přesunu jsem se stala uzavřenou, odměřenou a nervózní. Přesto se jejich dětem podařilo se se mnou spřátelit. Neustále mě zvali na různé akce: byla jsem na maturitním plese jejich nejstarší sestry, šli jsme spolu na koncert, slavili jsme svátky. I bez znalosti češtiny a jen s omezenou angličtinou jsme si dokázali vytvořit přátelství a já jsem se cítila jako doma. Tato zkušenost se pro mě stala skutečnou inspirací a připomínkou, že bez ohledu na to, co se kolem nás děje, je důležité zůstat člověkem a nést v sobě agapé – bezpodmínečnou lásku k bližnímu.

Hrdinové jsou tedy jednoduše lidé, kterým na vás záleží. Každý se může stát neviditelným hrdinou v tomto systému. Nemůžeme za to, že se v našem společném

domě nacházejí praskliny diskriminace. Neseme však odpovědnost, pokud je ignorujeme. Proto jsem tomu chlapci z Indie odpověděla: „Ano, diskriminace existuje. Ale jsou tu i ti, kdo ji boří.“

Yevheniia Tkachova